

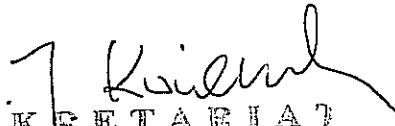
Warszawa, dnia 10. 12. 2010 r.

DO-III-6103-7/10

BM-I-0700-392/10/3

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 13. 12. 10.
nr. 6390 podpis. Borusewicz

SEKRETARIAT
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 14. 12. 10.
nr. 10004 podpis. JB

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na przesłane przy piśmie z dnia 8 listopada 2010 r., Nr BPS/DSK-043-3093/10 oświadczenie złożone przez Pana Senatora Ryszarda Knosale podczas 64 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 listopada 2010 r. dotyczące egzaminowanych aplikantów radcowskich – uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Problematyka aplikacji radcowskiej, egzaminu radcowskiego, wpisu na listę radców prawnych i wykonywania zawodu radcy prawnego uregulowana jest w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2010 r., Nr 10, poz. 65 z późn. zm.). Obowiązujący aktualnie model aplikacji radcowskiej i egzaminu radcowskiego ukształtowany został ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2005 r., Nr 163, poz. 1361 z późn. zm.), która weszła w życie 10 września 2005 r. Wskazana ustawa dokonała nowelizacji m.in. ustawy o radcach prawnych w zakresie aplikacji radcowskiej, w tym egzaminu radcowskiego oraz wpisu na listę radców prawnych.

Przed wejściem w życie ustawy nowelizacyjnej, zgodnie z art. 36¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych aplikacja radcowska kończyła się egzaminem radcowskim, który stanowił jej integralną część. Po wejściu w życie omawianej

nowelizacji, egzamin radcowski nie stanowi już elementu aplikacji, albowiem zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, właściwa rada okręgowej izby radców prawnych wydaje zaświadczenie o ukończeniu aplikacji radcowskiej. Przepis art. 36¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych traktuje uzyskanie wymienionego zaświadczenia jako warunek konieczny do dopuszczenia do egzaminu radcowskiego.

Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o radcach prawnych aplikacja radcowska rozpoczyna się 1 stycznia każdego roku i trwa trzy lata. Wobec tego aplikacja radcowska rozpoczyna się i kończy w jednym terminie we wszystkich izbach w kraju. Minister Sprawiedliwości na podstawie art. 36² ust. 1 ustawy o radcach prawnych obowiązany jest w terminie do dnia 31 maja każdego roku w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych zamieścić w dzienniku ogólnopolskim i w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie radcowskim, w którym podaje do wiadomości m.in. termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu.

Termin egzaminu radcowskiego ustalany w powyższym trybie uwzględnia czas zakończenia aplikacji, tak aby od dnia jej zakończenia do dnia egzaminu radcowskiego nie było zbyt dużego odstępu czasowego. Termin ten musi zapewnić przeprowadzenie procedury rejestracji i umożliwić zdającym przygotowanie do złożenia egzaminu.

Odnosząc się szczegółowo do poruszonej problematyki przez Pana Senatora wskazać należy, iż zgodnie z art. 23 ustawy o radcach prawnych prawo wykonywania zawodu radcy prawnego powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę radców prawnych i złożenia ślubowania. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych jak zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, powinna zostać podjęta w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. Należy przy tym zaznaczyć, iż wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli w trybie określonym art. 31² ust. 1 ustawy o radcach prawnych Minister Sprawiedliwości nie podpisze sprzeciwu od wpisu. Termin do wniesienia sprzeciwu wynosi zaś trzydzieści dni i liczony jest od

dnia doręczenia Ministrowi Sprawiedliwości uchwały o wpisie na listę radców prawnych wraz z aktami osobowymi kandydata.

Należy podkreślić, iż sytuacja osób, które zdały egzamin radcowski, a nie uzyskały jeszcze wpisu na listę radców prawnych jest precyzyjnie uregulowana w omawianej ustawie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o radcach prawnych świadczenie pomocy prawnej co do zasady należy do radców prawnych. Odstępstwem od tego jest uregulowanie przewidziane w art. 35¹ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, które przewiduje możliwość zastępowania radcy prawnego przed sądem przez aplikanta radcowskiego. Możliwość taka ustaje z chwilą uzyskania przez aplikanta zaświadczenia o ukończeniu aplikacji, gdyż z tą chwilą traci on status aplikanta radcowskiego.

Osoba po ukończeniu aplikacji radcowskiej, która zdała egzamin radcowski, a nie uzyskała jeszcze wpisu na listę radców prawnych i nie złożyła ślubowania nie może więc wykonywać czynności zastrzeżonych ustawą dla radcy prawnego. Podkreślić należy, że omawiane uprawnienie aplikanta radcowskiego ma charakter subsydiarny, gdyż wynika z substytucji udzielanej aplikantowi przez radcę prawnego. Z momentem utraty statutu aplikanta osoba taka traci związane z nim uprawnienia. Przedmiotowe regulacje są zatem wynikiem świadomej intencji ustawodawcy i nie wynikają z dążenia do niekorzystnego ukształtowania sytuacji wymienionych kandydatów. Będą oni bowiem mogli wykonywać zawód radcy prawnego niezwłocznie po uzyskaniu wpisu na listę radców prawnych i złożeniu ślubowania.

Przyznanie uprawnienia do zastępowania radców prawnych osobom, które zdały egzamin radcowski, a nie uzyskały dotychczas wpisu na listę radców prawnych i nie złożyły ślubowania, wymagałoby zmiany ustawy. Wprowadzenie takiej regulacji w ocenie Ministra Sprawiedliwości budzi jednak poważne wątpliwości.

Zwrócić należy uwagę, że wymienione osoby nie podlegałyby odpowiedzialności dyscyplinarnej. Takiej odpowiedzialności na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych podlegają bowiem wyłącznie radcowie prawni i aplikanci radcowscy.

Zważyć również należy, iż w obecnym stanie prawnym egzaminowany aplikant radcowski nie ma określonego terminu, w którym obowiązany jest ubiegać się o wpis na listę radców prawnych. Umożliwienie wymienionym osobom wykonywania czynności zastrzeżonych dla osób odbywających aplikację radcowską wymagałoby zatem określenia terminu, w którym obowiązane byłyby one uzyskać wpis na listę radców prawnych. Rozwiązanie to miałoby na celu zapobieganie możliwości świadczenia usług prawniczych przez osoby, które świadomie nie zamierzają uzyskać wpisu na listę radców prawnych, np. aby nie ponosić opłat samorządowych, bądź odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż analogicznie została uregulowana sytuacja osób, które odbyły aplikację adwokacką i złożyły egzamin adwokacki.

Poruszony przez Pana Senatora problem jest również przedmiotem rozważań samorządu adwokackiego, który podjął się przygotowania i przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości propozycji stosownych zmian legislacyjnych. Wypracowane w tym trybie stanowisko, ze względu na tożsame uregulowania pragmatyk zawodowych, może stanowić punkt wyjścia do opracowania założeń nowelizacji ustawy o radcach prawnych we współdziałaniu z samorządem radcowskim.

Zyciemni

w zastępstwie
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Zbigniew Wrona
PODSĘKRETAŃ STANU